

Evropské právo

11. přednáška – Vnitřní trh

Jednotný vnitřní trh

- Vzniká v roce 1993 se vstupem Maastrichtské smlouvy v platnost.
- je vymezen jako „prostor bez vnitřních hranic, v němž je zajištěn volný pohyb zboží, osob, služeb a kapitálu“

Vnitřní trh

- „Unie zahrnuje celní unii, která pokrývá veškerý obchod zbožím a která zahrnuje jak zákaz vývozních a dovozních cel a všech dávek s rovnocenným účinkem mezi členskými státy, tak i přijetí společného celního sazebníku ve vztahu k třetím zemím.“

Pojem „zboží“

- Smlouva nedefinuje pojem „zboží“.
- Smlouva používá pojmy „výrobky“ a „zboží“ jako synonyma.
- Jejich definici nepodává, avšak lze ji vyčíst z rozhodnutí Soudního dvora.
- Tato definice zní: „cokoli, co může být způsobilé k peněžitému hodnocení a co může být předmětem obchodní transakce“.

Pojem „cla“

- cly se rozumí veškeré dávky, které se vybírají podle celního sazebníku v souvislosti s přechodem zboží přes hranice.
- **Společný celní sazebník** nahradil do té doby existující národní celní sazebníky, členským státům není ponechána možnost vybírat na dovoz ze třetích zemí taková cla, jež v něm nejsou uvedena.

Pojem „dávka s účinkem rovnocenným clu“

- Rozumí se jím souhrnné fiskální nebo parafiskální dávky, které, aniž by byly cly v klasickém smyslu, jsou také vybírány z podnětu nebo ve spojení s přechodem zboží přes hranice, a protože toto zboží zdražují, vyvolávají podobný protekcionistický nebo diskriminační účinek jako cla.

Kvantitativní omezení dovozu a vývozu uvnitř EU

Množstevní omezení dovozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem, jsou zakázána.

Množstevní omezení vývozu, jakož i veškerá opatření s rovnocenným účinkem jsou mezi členskými státy zakázána.

Pojem kvantitativní omezení

- **Není ve Smlouvě definován.**
- **Blíže jej vymezuje rozhodnutí Soudního dvora, a to jako jakékoli opatření, které vede k úplnému nebo částečnému omezení vývozu, dovozu nebo průvozu zboží.**

Exempční klauzule

- Dovoz, vývoz nebo průvoz zboží lze podle zakázat nebo omezit, je-li to odůvodněno
 - - veřejnou mravností,
 - - veřejným pořádkem,
 - - veřejnou bezpečností,

Exempční klauzule

- - ochranou zdraví a života lidí a zvířat a ochranou rostlin,
- - ochranou národního kulturního pokladu, jenž má uměleckou, historickou nebo archeologickou hodnotu,
- - ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví.

Ochranná známka EU

- Zápis ochranné známky EU provádí **Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO) ve španělském Alicante.**
- Ochrana je udělována na deset let s možností neomezeného obnovení.
- Přihlašovatel získá ochranu pro všechny státy EU.

Ochranná známka EU

- Majitel evropské známky může zabránit komukoli v EU označovat své zboží a služby známkou identickou nebo zaměnitelnou.
- Evropská ochranná známka má sice účinek na celém území EU, neruší však známky národní.

Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví – Alicante (Španělsko)

Ochranná známka EU

- Ochrana známky EU může být založena jen zápisem.
- Důvody pro odepření zápisu jsou absolutní (objektivní) a relativní (subjektivní).

Absolutní (objektivní) důvody pro odepření zápisu jsou:

- nezpůsobilost známky být vyjádřena graficky, nedostatek rozlišovací způsobilosti, spočívající v druhovém označení nebo v označení původu zboží, odporující veřejnému pořádku apod.
- pokud přihlašovatel v době podání přihlášky nebyl v dobré víře.

Relativními důvody pro odepření zápisu jsou:

- identita nebo podobnost s dříve zapsanou známkou.
- je třeba se vypořádat nejen se vztahem k zapsaným známkám EU, ale i k zapsaným národním známkám v členských státech.

Institut občanství EU

- přinesla ho Maastrichtská smlouva.
- občanem Unie je každá osoba, která má státní příslušnost některého členského státu
- občanství Unie doplňuje státní příslušnost členského státu, ale nenahrazuje ji

Směrnice č. 2004/38

- představuje jednotnou úpravu pro všechny kategorie osob.
- vztahuje se na občany Unie a jejich rodinné příslušníky obecně a reguluje jejich pohyb a pobyt na území členských států.
- upraveny jsou také podmínky trvalého pobytu a omezení těchto práv.

Krátkodobý pobyt

- Právo krátkodobého pobytu (do tří měsíců) není vázáno na žádnou podmínku či formalitu (kromě předložení platného průkazu totožnosti nebo cestovního pasu).

Právo pobytu nad 3 měsíce

Je již vázáno na tyto alternativní podmínky, jejichž splnění je třeba prokázat:

- a) zaměstnání nebo samostatně výdělečná činnost nebo
- b) dostatek prostředků k životu, aby se daná osoba nestala zátěží pro systém sociální pomoci hostitelského státu a zároveň účast na zdravotním pojištění kryjícím všechna rizika nebo

Právo pobytu nad 3 měsíce

- c) zapsání ke studiu na akreditované škole
- a jsou účastníky zdravotního pojištění
- Rodinní příslušníci tyto podmínky splňovat nemusí, doprovázejí-li občana Unie, který tyto podmínky v bodech a), b) nebo c) splňuje.

Povinná registrace

- V případě pobytu **nad tři měsíce** může členský stát stanovit povinnou registraci.
- Při registraci osoba prokazuje splnění uvedených podmínek.
- Nesplnění povinnosti registrace může být sankcionováno.

Trvalý pobyt

- nepřetržitý pobyt osoby v délce pěti let se stává trvalým pobytem
- na požádání vydá členský stát po ověření délky jejich pobytu občanům Unie způsobilým k trvalému pobytu doklad osvědčující jejich trvalý pobyt
- doklad osvědčující trvalý pobyt se vydává v nejkratší možné lhůtě

Omezení z důvodu ochrany zdraví

- ohrožení veřejného zdraví mohou představovat jen nemoci, které mají epidemický potenciál definovaný Světovou zdravotnickou organizací
- důvodem k vyhoštění z území nesmějí být nemoci, které se vyskytnou po uplynutí lhůty tří měsíců po příjezdu.

Omezení z důvodu ohrožení veřejného pořádku a bezpečnosti

- opatření přijatá z těchto důvodů musí být v souladu se zásadou přiměřenosti a musí být založena výlučně na osobním chování dotyčné osoby
- to musí představovat skutečné, aktuální a dostatečně závažné ohrožení některého ze základních zájmů společnosti

Vyhoštění

- Vyhoštěná osoba může po uplynutí přiměřené doby, nejdéle tří let, žádat orgány hostitelského státu o zrušení zákazu pobytu na základě pomínutí důvodů, které k zákazu pobytu vedly.
- Žádosti nemusí být vyhověno.

Svoboda usazování

- Druhou kategorií ekonomických činných osob (vedle pracovníků), na něž se vztahuje svoboda volného pohybu, jsou **živnostníci, podnikatelé a příslušníci tzv. svobodných povolání.**
- Obsah jejich práv se poněkud liší od práv pracovníků, neboť sami nejsou u nikoho zaměstnání a zpravidla mají vlastní firmu.

Primární svoboda usazování

- Zahrnuje především přenesení sídla samostatně výdělečně činných osob, stejně jako zahájení samostatné činnosti osobou, dosud v hostitelském státě nesamostatně činnou.

Sekundární svoboda usazování

- Znamená, že dochází k novému, přeshraničnímu umístění částí podniku, aniž by se měnilo místo výkonu hlavní činnosti.
- K tomu může dojít založením právně samostatných jednotek (dceřiné společnosti), ale také zřízením právně nesamostatných poboček.

Věcná působnost

- Svoboda usazování zahrnuje všechny činnosti, které mají přímo nebo nepřímo něco společného se změnou sídla nebo založením pobočky.
- Zahrnuje volný pohyb osob a vztahuje se na všechny postupy a činnosti, které se dotýkají otevření, organizace a udržování podniku/pobočky.

Osobní působnost

- Nositeli sekundární a primární svobody usazování jsou fyzické osoby, státní příslušníci některého členského státu, ale i společnosti založené podle práva některého členského státu, jež mají své sídlo, svou ústřední správu nebo hlavní provozovnu uvnitř EU.

Volný pohyb služeb

- jsou zakázána omezení volného pohybu služeb uvnitř Unie pro státní příslušníky členských států, kteří jsou usazeni v jiném členském státě, než se nachází příjemce služeb.

Volný pohyb služeb

- Za služby se podle Smluv pokládají výkony poskytované zpravidla za úplatu, pokud nejsou upraveny ustanoveními o volném pohybu zboží, kapitálu a osob.
- Služby zahrnují zejména:
 - a) činnosti průmyslové povahy;
 - b) činnosti obchodní povahy;
 - c) řemeslné činnosti;
 - d) činnosti v oblasti svobodných povolání

Druhy služeb

- Rozlišuje se poskytování služby aktivní a pasivní.
- V prvním případě se přemísťuje do jiného členského státu poskytovatel služby (např. advokát).
- Ve druhém případě se přemísťuje příjemce služby za poskytovatelem (např. léčení pacienta v zahraničním zdravotnickém zařízení).

Druhy služeb

- Existuje i třetí varianta, při které oba účastníci zůstávají ve svých státech, ale přemísťuje se předmět služby (např. architektonické plány nebo počítačové programy).
- Pro všechny varianty však platí, že poskytovatel a příjemce služby jsou lokalizováni v různých členských státech.

Rozlišení práva na usazování a práva na poskytování služeb

- Právo na usazování je právem fyzicky se usadit, založit firmu (nebo se účastnit na jejím založení) a vykonávat odpovídající činnost.
- Právo poskytovat služby je naproti tomu vykonáváno z původního státu, tedy beze změny pobytu (sídla) osoby službu poskytující, a to formou spíše jednorázových úkonů.

Rozlišení práva na usazování a práva na poskytování služeb

- režim pohybu služeb je pro poskytovatele výhodnější - nemusí se plně podřizovat právnímu řádu státu, v němž činnost vykonává, neboť v něm není usazen — je pouze „hostem“ plně podřízeným pravidlům státu, kde má své sídlo

Rozlišení práva na usazování a práva na poskytování služeb

- Je-li tato činnost trvalá, pak jde vlastně o stav obdobný usazení — systematická účast na ekonomických aktivitách v hostitelském státě.
- Tato trvalost (dlouhodobost nebo časová neomezenost) činnosti byla Soudním dvorem dlouho považována za znak režimu usazení, nikoli režimu poskytování služeb.

Volný pohyb kapitálu

- v nejobecnější rovině lze ho vymezit jako zákaz omezení přechodu hodnot mezi členskými státy, nejde-li o zboží nebo služby.
- je diferencován na dvě složky: volný pohyb plateb a volný pohyb kapitálu v užším smyslu, tj. především kapitálu investičního.

Volný pohyb kapitálu

- O platby jde v případě plnění závazku, např. placení kupní ceny za dodané zboží.
- Pohyb plateb je tedy korelátem pohybu zboží a služeb.
- Volný pohyb kapitálu v užším smyslu se týká především investování, vkladů na účtech apod.
- tento aspekt pohybu kapitálu má návaznost na volný pohyb osob, zejména na právo usazování.